

НАРОДНО НЕИМАРСТВО XXII

TRADITIONAL ARCHITECTURE XXII

ПЕТАР НАМИЧЕВ

РУРАЛНАТА АРХИТЕКТУРА ВО ЈУГОИСТОЧНА МАКЕДОНИЈА ОД 19 ВЕК

PETAR NAMICEV

RURAL ARCHITECTURE IN SOUTHEAST MACEDONIA FROM XIX CENTURY

SKOPJE 2024

Петар Намичев
РУРАЛНАТА АРХИТЕКТУРА ВО ЈУГОИСТОЧНА
МАКЕДОНИЈА ОД 19 ВЕК
Едиција НАРОДНО НЕИМАРСТВО XXII

Издавач, уредник на македонски јазик,
автор на текстот, дизајн и цртежите
Д-р Петар Намичев

Рецензенти:
Д-р Коста Балабанов
Д-р Мирче Кокалевски

Превод од македонски на англиски јазик:
Екатерина Намичева Тодоровска

Лектор: Слаѓан Спасовски

Влада на Република Северна Македонија
ВАШЕ МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА

Печатењето на изданието е финансирано од Министерство за
култура на Р.С.Македонија
Печатница: Креатива Скопје
Тираж: 100

Petar Namicev
RURAL ARCHITECTURE IN SOUTHEAST
MACEDONIA FROM XIX CENTURY
Edition TRADITIONAL ARCHITECTURE XXII

Editor, Author of the text and drawings, design and lay-out:
Petar Namicev PhD

Reviewers:
Kosta Balabanov PhD
Mirce Kokalevski PhD

Translation from Macedonian on English:
Ekaterina Namicheva Todorovska

Lector: Sladjan Spasovski

Влада на Република Северна Македонија
ВАШЕ МИНИСТЕРСТВО ЗА КУЛТУРА

Printing is finansced by Ministry of Culture of R.N.Macedonia
Printed by: Kreativa Skopje
Copies: 100

РУРАЛНАТА АРХИТЕКТУРА ВО ЈУГОИСТОЧНА
МАКЕДОНИЈА ОД 19 ВЕК

Вовед.	7
1.Берово	9
2.Виница	49
3.Гевгелија	93
4.Делчево	101
5.Дојран	135
6. Кавадарци	167
9.Кочани	171
10.Македонска Каменица	187
11.Неготино	191
12.Пробиштип	193
13.Радовиш	207
14.Свети Николе	251
15.Струмица	261
16.Штип	307

RURAL ARCHITECTURE IN SOUTHEAST MACEDONIA FROM XIX
CENTURY

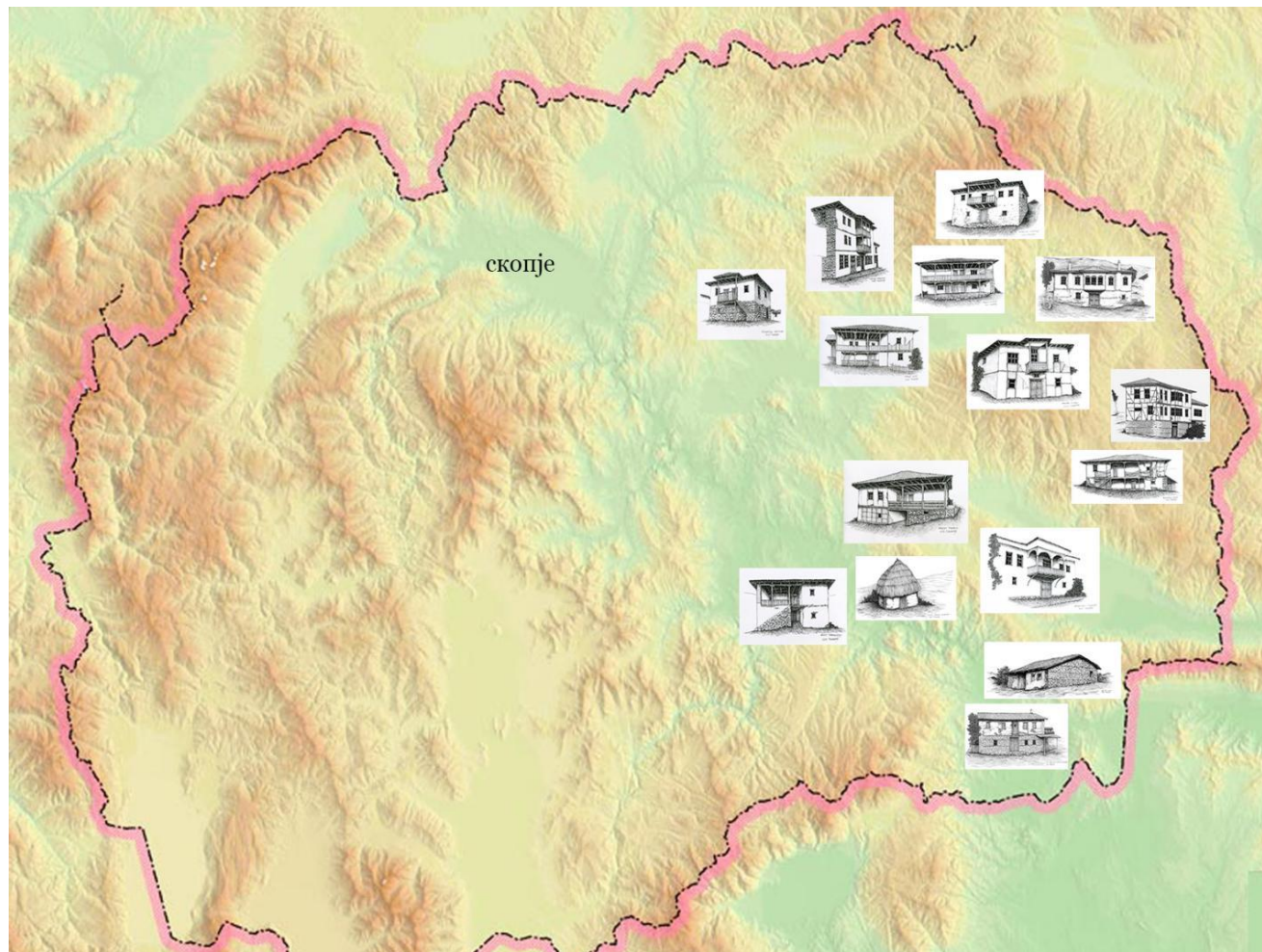
Introduction	7
1. Berovo	9
2. Vinica	49
3. Gevgelija	93
4. Delcevo	101
5. Dojran	135
8. Kavadarci	167
9. Kochani	171
10. Macedonian Kamenica	187
11. Negotino	191
12. Probishtip	193
13. Radovish	207
14. Saint Nicholas	251
15. Strumica	261
16. Stip	307

Податоците презентирани во оваа публикација претставуваат обид за дефинирање на основните карактеристики на модел на традиционално живеалиште-од 19-от век, во регионот на Југоисточниот дел на Македонија. Преку документацијата и истражувањата се опфатени развојните фази на еволуцијата на живеалиштето, преку конструктивните карактеристики, просторните разлики, надворешната декорација и распространетоста на слични градби на овие региони. Преку документацијата од цртежи и анализи се дефинира традиционалното станбено градителство на 19-от век, каде се видливи специфичната занаетчиска обработка на елементите на куќата и локалниот начин на градење.

Пристапот на обработката на материјалот за моделот на традиционалната куќа досега не е специјализирано објавен, со што се придонесува кон значењето и потребата од стручен материјал, кој е со цел да создаде стручна подлога од податоци и документација за понатамошни истражувања. Студијата е замислена да послужи во едукативни цели, да создаде запис за техничките конструктивни вредности на градбите. Документацијата е прибирана, обработена и подготвена за публикување во изминатите неколку години, за да се дефинира вредноста и значењето на градителското наследство, кое содржи автохтони карактеристики, како дел од градителската култура на населението кое живее на ова територија.

The data presented in this publication represent an attempt to define the basic characteristics of a model of a traditional dwelling-from the 19th century, in the region of the South-Eastern part of Macedonia. Through the documentation and researches, the development stages of the evolution of the dwelling are covered, through the constructional characteristics, the spatial differences, the external decoration and the prevalence of similar buildings in these regions. Through the documentation of drawings and analyzes the traditional residential construction of the 19th century is defined, where the specific craftsmanship of the elements of the house and the local way of building are visible.

The approach to the processing of the material for the model of the traditional house has not been specialized published so far, thus contributing to the meaning and need of expert material, which aims to create an expert base of data and documentation for further research. The study is intended to serve educational purposes, to create a record of the technical constructive values of buildings. The documentation has been collected, processed and prepared for publication in the past few years, in order to define the value and significance of the building heritage, which contains autochthonous characteristics, as part of the building culture of the population living in this territory.

Сл.1.Распространетост на типови на куќи во југоисточниот дел на Македонија, Fig.1.Distribution of house types in the south-eastern part of Macedonia

Берово

Berovo

Сл.2.Изглед на еркер, Митрашинци, Берово. Fig 2. View of jety, Mitrashinci, Berovo

Берово претставува дел од областа Малешевија, каде спаѓаат населбите Пехчево, Владимирово, Митрашинци, Мачево, Негрево, Смојмирово. Разловци, Ратево, Робово, Русиново, Умлена, Чифлик, Црник и Двориште. Оваа област е лоцирана во котлина, низ која протекува реката Брегалница.

Во 16-от век се споменуваат голем број на населби (Будинарци, Берово, Владимирово, Димитрашинци, Мачево, Ратево, Робово, Русиново), кои до денес опстојуваат врз основа на повеќевековниот развој на градителството од овој регион. Селски насеби со најголем број на жители биле забележани во Берово, Владимирово, Пешево и Ратево. При крајот на 18-от и почетокот на 19-от век, конфигурацијата на планинскиот терен и економските состојби создале услови за развој на селските населби. Притоа била обезбедена поголема безбедност на населението и развој на сточарството. Претходно населбите биле формирани од разбиен тип, а подоцна со згуснатиот распоред преминале во збиен тип на населби. Во почетокот на 19-от век миграцијата на населението од другите региони на Малешево била интензивна, период кога се развивал економскиот и културниот живот.

Во почетокот на 20-от век се развива земјоделието, односно го поттикнува развојот на градителството, при што се дефинира архитектонскиот локален изглед на станбените објекти, односно селските населби од овој регион. При рајот на 19-от век бројот на жители еволуирал (Двориште-50, Робово-293, Русиново- 586, Берово- 2050), односно уште поинтензивно во почетокот на 20-от век (Црник- 68, Смојмирово 549, Русиново- 1498).

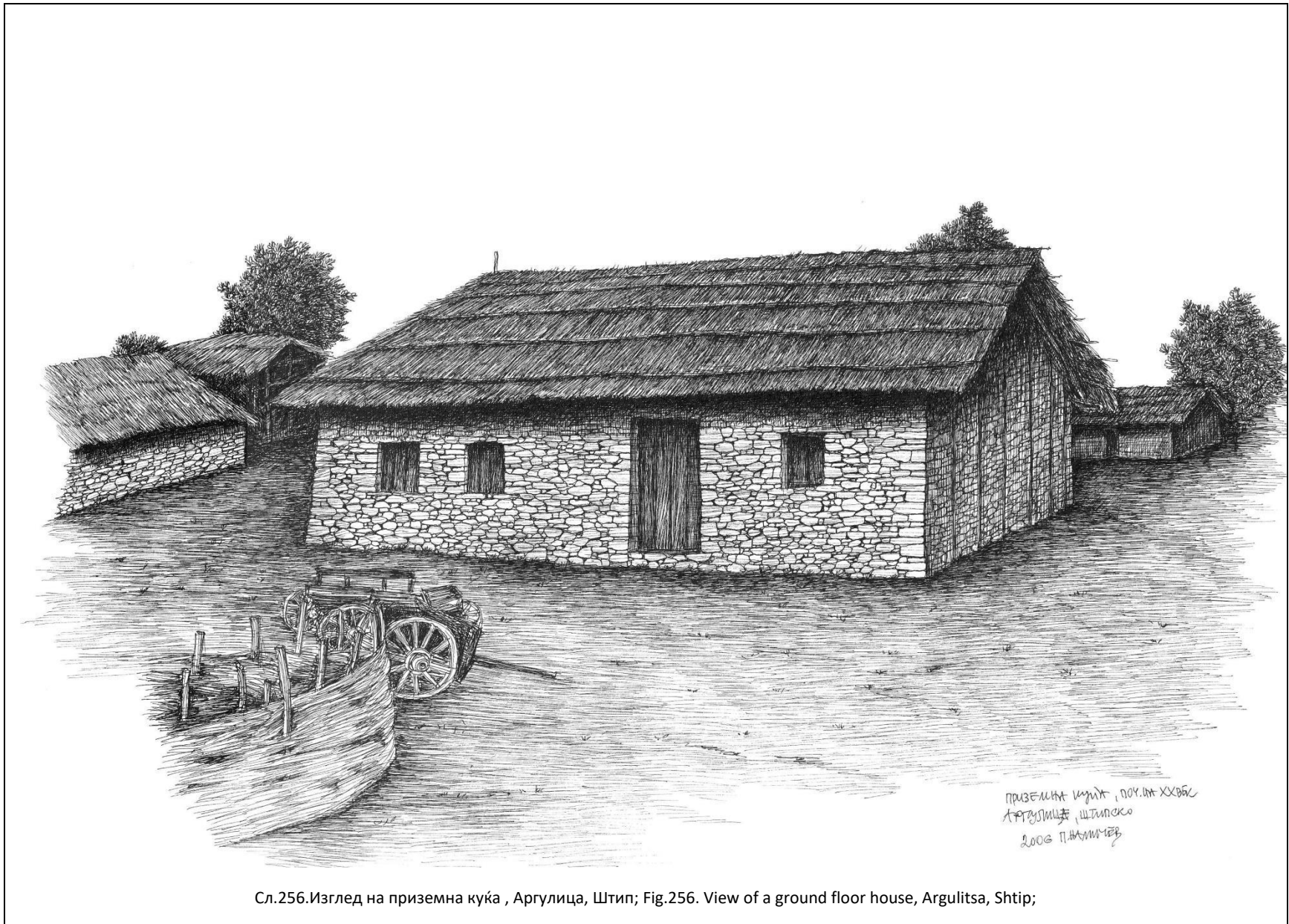
Berovo is part of Maleshevia district, which includes the settlements of Pehchevo, Vladimirovo, Mitrasinci, Machevo, Negrevo, Smojmirovo. Razlovci, Ratevo, Robovo, Rusinovo, Umlena, Chiflik, Crnik and Dvorishte. This area is located in a valley, through which the river Bregalnica flows.

In the 16th century, a large number of settlements are mentioned (Budinartsi, Berovo, Vladimirovo, Dimitrasinci, Machevo, Ratevo, Robovo, Rusinovo), which survive to this day based on the centuries-old development of construction in this region. Rural settlements with the largest number of inhabitants were observed in Berovo, Vladimirovo, Peshevo and Ratevo. At the end of the 18th and the beginning of the 19th century, the configuration of the mountainous terrain and the economic conditions created conditions for the development of rural settlements. In doing so, greater safety of the population and development of animal husbandry was ensured. Previously, the settlements were formed from a scattered type, and later, with the thickened layout, they passed into a compact type of settlements. In the beginning of the 19th century, the migration of the population from other regions of Maleševo was intense, a period when the economic and cultural life was developing.

At the beginning of the 20th century, agriculture developed, that is, it encouraged the development of construction, which defined the architectural local appearance of residential buildings, that is, rural settlements from this region. At the end of the 19th century, the number of inhabitants evolved (Dvorište-50, Robovo-293, Rusinovo-586, Berovo- 2050), that is, even more intensively in the beginning of the 20th century (Crnik- 68, Smojmirovo 549, Rusinovo- 1498)).

Сл.23.Надворешен изглед на куќа во две нивоа,Берово; Fig.23. Exterior view of a two-level house,Berovo.

Сл.256.Изглед на приземна куќа , Аргулица, Штип; Fig.256. View of a ground floor house, Argulitsa, Shtip;

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

728.6(497.7-12)"18"

НАМИЧЕВ, Петар

Руралната архитектура во Југоисточна Македонија од 19 век / автор на текстот и цртежите ; [превод од македонски на англиски јазик Екатерина Намичева Тодоровска] = Rural architecture in Southeast Macedonia from XIX century / author of the text and drawings Petar Namicev ; [translation from Macedonian on English Ekaterina Namiceva Todorovska]. - Скопје : П. Намичев, 2024. - 332 стр. : илустр. ; 30 см. - (Едиција Народно неимарство XXII = Edition Traditional architecture XXII)

Текст напоредно на мак. и англ. јазик

ISBN 978-608-66663-5-4

а) Рурална архитектура -- Традиционална куќа -- Македонија, југоисточна -- 19 в.

COBISS.MK-ID 63053317

ПЕТАР НАМИЧЕВ

**РУРАЛНАТА АРХИТЕКТУРА
ВО ЈУГОИСТОЧНА
МАКЕДОНИЈА
ОД 19 ВЕК**

